

mladenič Jožef Dajčman, doma od Sv. Jakoba v Slov. gor. Bil je hraber junak. Dne 2. avgusta je bil od italijanske krogle zadet naravnost v glavo in je bil takoj mrt. Tudi njegov oče se nahaja na tirolski meji.

Na italijanskem bojišču je padel dne 6. junija mladenič Al. Pevec iz Bolehnečic pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Bil je iz poštene katoliško-narodne hiše, v katero že dolgo let zahaja „Slovenski Gospodar.“ Nad 15 mesecev se je boril na različnih bojiščih. Deloval je rad pri naših katoliško-narodnih društvih. Bil je več let predsednik Mladeniške Zveze in voditelj Marijine družbe. — Dne 21. julija je padel na tirolskem bojišču nadobudni mladenič, učiteljski in enoletni prostovoljec-poddesetnik Stanko Pokrivač iz Jasirebee pri Sv. Bolifenu. Zadel ga je granata. Vrl mladenič je iz trirazredne ljudske šole stopil v učiteljsko, kjer je z neumorno vstranostjo dovršil drugi letnik. Radi svojega tihega, mirnega in odkritosrčnega vedenja je bil veselje staršev in učiteljev. — Naš prijatelj Pukmejster Martin nam piše iz bojišča: Dne 3. septembra je padel mladenič Vinko Cviki od 87. pešpolka, 6. stotnije, doma iz Šostanja. V najlepši mladosti mu je nemila smrt pretrgala nit njegovega veselega življenja. Bil je neustrašen fant in izloren pevec. V noči od 2. na 3. septembra sva se bila skupaj na patrulji. Naenkrat prileti salva sovražnih granat v naše postojanke. On je bil takoj mrt, jaz in še nekaj drugih tovarišev pa vsi močno ranjeni.

Izgubili smo večletnega naročnika „Slovenskega Gospodarja“ in uda Kmetijske družbe, Alojzija iz znane hiše Zelenik, p. d. Andrašove iz Livanje pri Sv. Urbanu blizu Ptuj. Najstarejši sin Alojz, veleposesnik v Bišu, je bil od začetka vojske v Galiciji. Ko se je prestavil III. armadni zbor na italijansko bojišče, je prišel zdrav domu na dopust, ker je želel še videti svoje domače, posebno otročiče in ženo. Dne 17. julija 1916 je bil zadet od sovražnega šrapnela. K večnemu počitku so ga djali v vasi Belvođu. Zapušča 4 nedorastle otročiče, ženo in starše. Služil je pri domobranskem pešpolku št. 26, kot desetnik. Ker se je hrabro vojskoval, je bil odklikan z hrabrostno bronasto in srebrno svetlino II. razreda. Tolažil je svojo mater, ki ni vedela za svojega sina Jožeta, veleposesnika v Livanjcih, ki je služil kot četovodja pri pešpolku št. 87. Jožef je bil leta 1914 ranjen v Galiciji. Ni se vedelo, ali je živ ali mrt. Pozneje je pisal, da se nahaja zdrav v ruskem vojnem vjetništvu. Sin Franc, posestnik v Krčevinah pri Vurbergu, se nahaja na italijanskem bojišču ter služi pri domobranskem pešpolku št. 26, in je še zdrav. Najmlajši sin Janez je še tudi zdrav. Želim torej Jožetu, Francu in Janezu srečne vrnitve, da posušijo solze žalujoči materi, Alojzu pa večni mir in počitek. Saj šel z veseljem s četo je vojaško, ki čakala je sovraga strastno, bratom rekel je junaško: Smrt ali zmaga, vse nam boče častno!

Iz Makol se nam piše: Nemila voska si je izbrala tudi iz naše župnije zopet celo vrsto krvavih žrtev. To so vrli mladeniči: 1. Rebernik Jožef iz Makol, 2. Mušič Franc, tudi rojen Makolčan, 3. F. Rojs, Jelovec, 4. Jančič Janez, Sv. Ana, 5. Plavčak Jurij, Sv. Ana, 6. Jurše Franc, Sv. Ana, 7. Sovič Janez, Dešno, 8. njegov brat Sovič Jožef, Dešno, 9. Lepej Janez, Mostečno, 10. Kodrič Blaž, Mostečno, 11. Kovačič Janez, Ložnica, 12. Matilen Jožef, Ložnica, 13. Novak Simon, Stattenbreg, 14. Babšek Jož. Stattenbreg, 15. Dovar Jakob, Stattenbreg, 16. Pepelnak Franc, Stattenbreg, 17. Skledar Jožef, Stattenbreg, 18. Zumer Matija, Stopno, 19. Samastur Vinko, Stopno. Slava njih spominu! Bog jim daj vsem vesela nebesa!

ral s kako prav okusno gosjo bedro. Vsi gospodje so me zavidali radi te prednosti in dobička pri dobro-srčnih damah, najbolj pa sem bil teh gostih vabil vesel jaz sam, ker sem si zalival grlo s pristnim in dolgo pogrešanim vincem ter užival nekaj več in tudi boljšega kot je vojaška menaža.

Pa jaz se menda res nisem rodil pod zvezdo sreče, kajti tudi tokrat, ko sem se je oklepal s tolikim prepričanjem v njeno vsaj začasno trajnost, se mi je izmuznila prehitro in za vedno zatoni tudi pri teh bogaboječih dveh dušah. Ženici ste imeli na svojem dvorišču za hišo na verigi v zafu zbiti hišici pseta rjave barve in brez repa. Sčene, dasi prieto, ni bilo hudobno in grizljivo, pač pa je imelo slabo, da ne rečem grdo navado, ki nam je v marsikateri noči udarjala na ušesa in nam prekinjala sladko spanje. Kratko in malo, pes je bil, da se razumemo vsi, mesečen in je oznanjal ob mesečnih nočeh lunine medle žarke od njenega vzhoda in do zahoda z glasnim, tulečim: av, av, av! brez vsake vojice in pike odmoru. Drugi gospodje so vdano prenašali to godbo, pritoževal se pa tudi jaz nisem, dasiravno sem zaklinjal večkrat prav nevoljen to pasjo nepotrežno razvado.

Nekega večera pa sva se vrnila s stotnikom Franciom prav utrujena in precej pozno iz daljše ježe. Komaj naju zaziblje zasluženi zaspanec, že naju predrami zamolkli: u-u-u, av-av-av! Franci me dregne, rekoč:

„Januš, vstani in preklesti to mreino, ti si bolj vaje takemu poslu, če ne, ne bova oči zatislila do belega dne ne!“

Dalje prih.)

Dne 13. sept. je laška granata na tirolsko-las-ki fronti uničila življenje hrabremu in pridnemu avstrijskemu vojaku in slovenskemu rojaku Ant. Zim-polsk iz Sromelj pri Brežicah. Bil je pri celi stotniji priljubljen, kakor pri častnikih tako pri moštvu zaradi svoje pridnosti in potrpežljivosti. Vojaki Slovenci mu kot prijatelji ohranimo trajen in časten spomin.

Zelo veliko žrtev zahteva sedanja vojska. Tu- di Matevž Bolskar iz Črnega Vrha, St. Jurij ob Taboru, 33letni posestnikov sin, sedaj edini na domu, je položil na oltar domovine največji zaklad, svoje mlado življenje. Dne 26. avgusta je umrl v ruskem vjetništvu v Samarkandu. Ranjki naš Matevž je bil vseskozi blaga duša. Bodi mu tuja zemljača lahka!

Padel je dne 30. septembra Franc Setine, enoletni prostovoljec, narednik 87. pešpolka, 6. stotnije, zadet od sovražne granate. Padli, ki je sin nadučitelja Franca Setine na Prevorju, je leta 1915 dovršil gimnazijske študije in bil star 22 let.

Črnovojnik Martin Pukmejster nam piše: Do-šla je žalostna vest, da je pred nekaj dnevi na južnem bojišču padel Maks Straus, doma iz Smart-na pri Celju. Služil je pri 87. polku. Bil je vrl in hraber mož. Kolikokrat je v prostih urah v krogu tovarišev pod njegovim vodstvom zaorila sloven-ska pesem ter odmevala daleč tja po kraški zemlji, da je postalo marsikatero oko solzno. Rajni je bil dolgoletni zvest naročnik „Slovenskega Gospodarja.“ Bog tolaži njegovo ženo in dobro mater. Tebe pa, dragi prijatelj, hočemo ohraniti v trajnem, blagem spominu.

Cez leto dni nismo mogli ničesar zvedeti o Ba-bičevem Lojzetu iz Stare ceste pri Ljuto-meru, ki je služil pri X. bataljonu, 3. stotniji 87. pešpolka. Šele sedaj smo dobili žalostno poročilo od avstrijskega Rdečega križa na Dunaju, da je Lojze žrtvoval že lani meseca julija svoje mlado življenje za cesarja in domovino v bojih na Doberdolu. Bil je vzrled pravega dobrega otroka ter so starši zgubili z njim kot edinim sinom svojega najljubljenejšega otroka, svojo oporo za stara leta. Lojze ni samo obetal postati dober gospodar, ampak tudi vrl in u-men občan, kajti bil je zelo nadarjen in teh darov ni zanemarjal, ampak iskal razvedrila v dobrih knjigah in časopisih. Vsem nam ostane Lojze v najlepšem spominu.

Domovini na oltar je dne 23. septembra položil v najlepši dobi svoje življenje Anton Cafnik, posestnik v Močini pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Bil je mož lepega vedenja in krščanskega življenja, dober gospodar, zvesti mož svoje žene in skrben oče svojih otrok. Priljubljen je bil pri svojih sosedi za radi svoje krotkosti in ljubeznivosti. K vjakom je bil poklican dne 17. januarja 1916 in je devet mesecev zvesto spolnoval dolžnosti do Boga in cesarja. V bolnišnici v Puli mu je smrt pretrgala nit življenja v 47. letu svoje starosti. Rajni zapušča ženo in tri nepreskrbljene sinove. Nepozabni mož, sladko in mirno spi, dokler nas angeljska trobenta k življenju ne zbudi.

Bodi vsem padlim slovenskim junakom zemlja lahka!

Sklicanje državnega zbora.

Predsednik poslanske zbornice dr. Silvester je razposlal na načelnike strank vabila, v katerih jih vabi za dan 23. oktobra k razgovoru, ali se naj skliče poslanska zbornica in ali načelniki jamčijo za mi-ren razvoj zborničnega zasedanja. Češke stranke ni- so zelo navdušene za zasedanje in pravijo, da je šlo tudi dosedaj brez državnega zbora in da poslanci ni- so voljni, prevzeti odgovornosti za to, kar je vlada že ukrenila.

Nemci o vojskovanju.

Na Nemškem je veliko prostosti in tam je dr-žavljanom tudi dovoljeno, izraziti svoje mnenje, ali dela državni kancelar pravo politiko ali ne. Nekate-ri očitačo državnemu kancelarju, da on zavira brez-obziren boj podmorskih čolnov proti Angliji in dru-gim sovražnikom, ker jih noče z ozirom na to, da bo vendar moral enkrat z njimi mir sklepati, popolno-ma odbiti. Nadalje mu očitačo, da ni Italiji napove-dal vojske takoj ob začetku italijanske vojske proti Avstriji, ker bi potem nemško-avstrijska armada že stala lahko v Apeninah ter imela krajšo bojno črto, kakor sedaj. V razgovor se da reči, da državni kan-celar Bethmann-Hollweg gotovo boljše pozna zunan-je razmere, kakor njegovi nasprotniki in da je poli-tiko lažje delati po izvršenih dogodkih, kakor pred njimi. V odseku nemške zbornice za zunanje zadeve se sedaj veliko razpravlja o kancelarjevi politiki.

Volitev predsednika v Se-vernii Ameriki.

Dne 8. novembra je volitev predsednika Seve-ro-ameriških Združenih držav. Poročila o pripravih za volitev so sicer jako skopa, toda spoznati se da iz

njih vendar le, da bo bržkone zopet izvoljen za pred-sednika dosednji predsednik Wilson. Wilson je ve-lik prijatelj Anglije in tih ter prikrit nasprotnik Av-strije in Nemčije. Znano je, da je Wilson zahteval odstranitev našega poslanika Dumbé, ki je odgovar-jal Avstriji, da bi delali v ameriških fabrikah mu-nicije za naše sovražnike. Avstrija sedaj nima svo-jega poslanika v Severni Ameriki. Tudi Nemčiji de-la Wilson zaradi podmorskega boja neprestano teža-ve. Na zunan se dela Wilson kajpada, kakor da bi bil silno nepristranski. Ravno ker mora vsaj na zu-nunaj varovati značaj nepristranosti, za to nekateri mislijo, da bo sedaj koj po volitvi vprašal vojskovo-de se države, ali so voljne skleniti mir in pod kakimi pogoji. Izvolitev bi bila najboljša prilika, da nastopi kot nepristranski posredovalec za mir.

Nemški P-čolni v Ameriki.

Veliko pozornost vzbujajo poročila, da se je več nemških podmorskih čolnov pojavilo pred severo-ameriško obaljo in da je potopilo že celo vrsto so-vražnih ladij. P-čola št. 53 je dne 7. oktobra priplul v severoameriško pristanišče Newport in je prinesel nemškemu poslaniku grofu Bernstorffu lastnoročno pismo cesarja Viljema za ameriškega predsednika Wilsona, katero mu je Bernstorff že tudi izročil. Ce-sar Viljem odgovarja Wilsonu na njegovo, pred krat-kem mu doposlano pismo glede ameriške pomoči poli-skemu prebivalstvu. Četverosporazumovi listi pišejo, da je cesar Viljem prosil Wilsona za mirovna posre-dovanja. Iz Vašingtona in Berolina pa se zanika, da bi se v cesarjevem pismu, oziroma v pogovoru med Wilsonom in Bernstorffom sploh omenila besedica o miru. Pač pa je baje Wilson radi delovanja nemških P-čolnov ob ameriški obali zelo razburjen.

Koliko ladij so P-čolni potopili.

Natančnega števila ladij, ki so jih P-čolni na potu v Ameriko in ob ameriški obali v mesecu okto-bru potopili, se še ne more flognati. Nekatera poročila pravijo, da znaša njih število nad 60. Dne 4. ok-tobra je nek P-čoln na potu v Ameriko potopil fran-coski parnik „Gallia“, ki je vozil 2000 francoskih in srbskih vojakov. Rešilo se je 1362 mož. Na nekaterih potopljenih ladjah so bili tudi Amerikanci. P-čolni pa navadno spravijo potnike, predno potopijo ladjo, na varno. Ali bo radi poostrenega boja P-čolnov na-stal nov spor med Ameriko in Nemčijo, se še danes ne da reči.

Rumunsko bojišče.

Rumuni se umikajo iz Sedmogra-škega! Na celi črti od Oršove do bukovinske me-je na severu potiskajo naše čete Rumune nazaj čez mejo. Najvažnejši uspeh našega orožja proti Rumu-nom od zadnjega našega poročila je sijajna zma-ga pri mestu Braševu (Kronstadt). Po tri-dnevnih vročih bojih so se naše čete v soboto, dne 7. t. m., polastile tega mesta, ki leži severno od ob-mejnega prelaza Predeal. Plen pri Braševem je iz-redno velik. Se večji pa je pomen naše zmage. Ru-munska fronta je pri Braševem nekako razbita v dva dela. Na fronti med Braševim in Oršovo so naši iz-trvali Rumunom celo vrsto obmejnih višinskih pos-tojank. Pri Vulkanskem prelazu (južno od Petrovega) stojijo deli naših čet celo že na rumunskih tleh. Na fronti od Braševga proti severu do bukovinske me-je so naši v uspešnih bojih z Rumuni. Tukaj so na-ši dne 6. t. m. zavzeli mesto Szekely-Udvarhely (Oderkellen) severozahodno od Braševga. Smelo lah-ko rečemo, da je cela rumunska fronta na Sedmograškem omajana, dasiravno dobivajo Rumuni neprestano pomoč.

Iz Dobruče nobenih posebnih poročil. Obe sovražni armadi se pripravljata na bodoče boje. O ponesrečenem rumunsko-ruskem prehodu čez Donavo pri Rahovem, o katerem smo že zadnjič pisali, se še poroča, da je tam izgubilo življenje do 15.000 ruskih in rumunskih vojakov.

Braševu naše.

Pet tednov, t. j. od 30. avgusta do 7. oktobra, so bili Rumuni gospodarji sedmograškega mesta Braševu. Dne 4. oktobra se je na severni, zahodni in vzhodni strani mesta razvila huda bitka, ki je tra-jala cele tri dni in se je dne 7. oktobra končala s popolno zmago naših čet. Sovražnik je od severov-zhodne strani iz doline reke Alute dobival neprestano ojačenja, ki pa niso bila v stanu, našega prodiranja proti Braševu ustaviti. Armada generala pl. Falken-hayna se je v soboto, dne 7. oktobra, v krvavih po-uličnih bojih polastila mesta Braševu in potisnila so-vražnika proti jugu na mejno gorovje.

Velik plen v Braševem.

V bitki pri Braševem so naši odvzeli Rumu-nom: 1175 vjetnikov, 25 topov (med temi 13 težkih), mnogo municijskih vozov in orožja, 2 lokomotive, čez 800 železniških vozov, ki so bili popolnoma obloženi